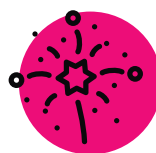
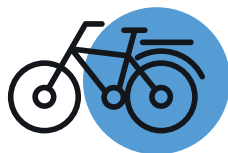
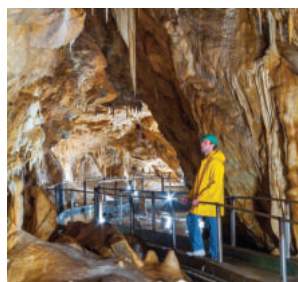

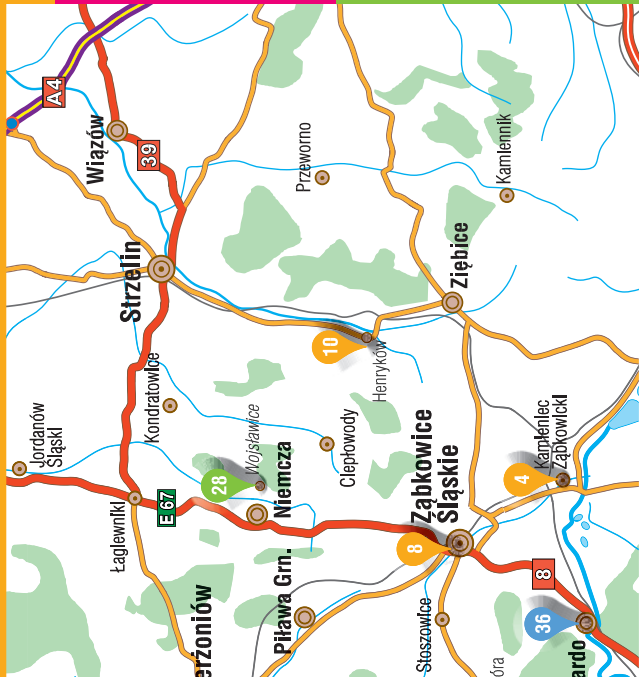
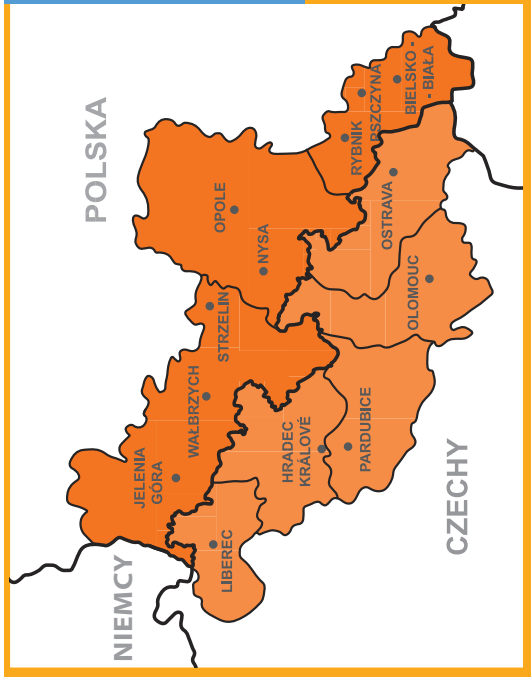
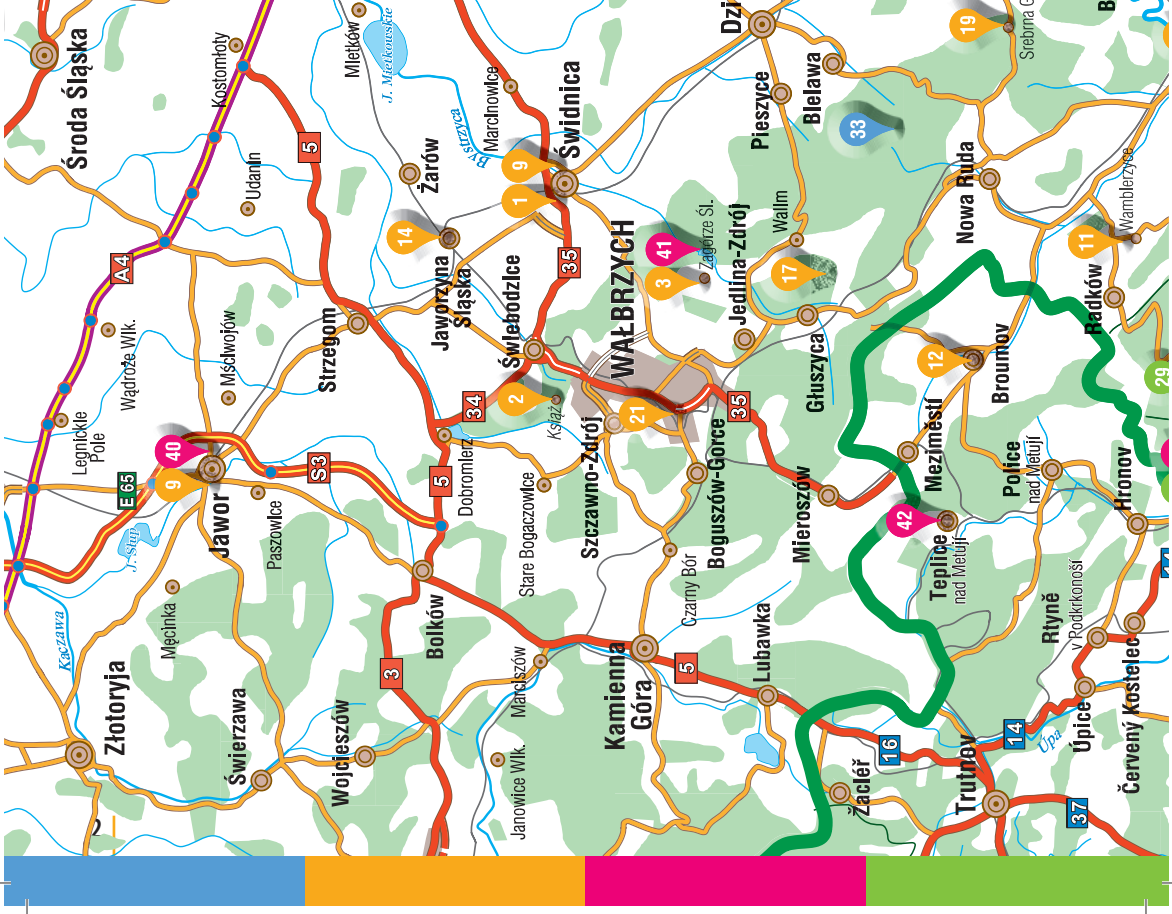
společné dědictví
wspólne dziedzictwo

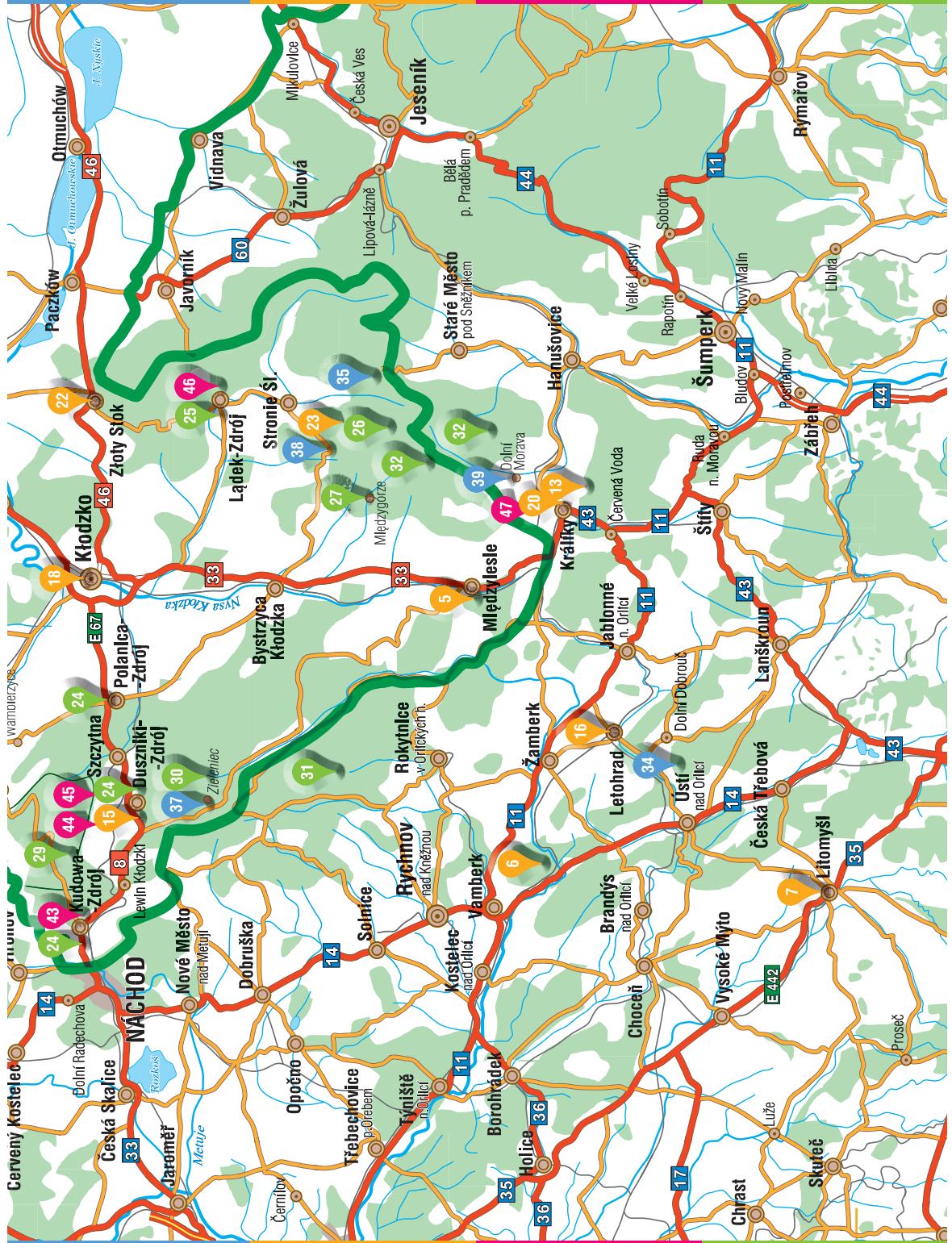

Dolny Śląsk, Kraj Hradecki i Kraj Pardubicki | pogranicze polsko-czeskie

Dolní Slezsko, Královéhradecký kraj a Pardubický kraj | polsko-české pohraničí

Lower Silesia, Hradec Králové Region and Pardubice Region | Polish-Czech Borderland

Historia polsko-czeskiego sąsiedztwa kształtowała się przez wieki i zostawiła nam wiele materialnych i niematerialnych pamiątek, które dziś możemy podziwiać wzdłuż całej granicy. Dzięki współpracy mieszkańców tych ziem ich poznanie jest coraz prostsze, a cenne zabytki stają się bliższe każdemu z nas. Wspólne dziedzictwo przedstawiamy tu w formie różnych tematów, z których każdy odwiedzający nasz region wybierze to, co najbliższe jego sercu. Niezależnie, czy poszukujemy walorów przyrodniczych, czy kulturowych, w tym folderze, na stronie internetowej www.tourism-pl-cz.eu oraz w programach na kanale You Tube odnajdziemy inspirację do magicznej podróży.

Historie polsko-českého pohraničí se formovala po staletí a zanechala nám spoustu památek, které dnes můžeme obdivovat podél celé hranice. Díky dlouhodobé intenzivní spolupráci obou zemí je poznávání pohraničí stále snadnější, a jeho významné dědictví se stává bližší každému z nás. Společné dědictví zde prezentujeme formou různých témat, z nichž si každý návštěvník jednotlivých regionů vybere to, co je jeho srdci nejbližší. Bez ohledu na to, zda hledáme přírodní nebo kulturní bohatství, v tomto prospektu, na webových stránkách www.tourism-pl-cz.eu a v programech na kanálu YouTube najdeme inspiraci pro cestování polsko-českým pohraničím.

The history of Polish-Czech neighbourhood has been taking shape for centuries and resulted with numerous substantive and intangible relics, which we can admire along the whole borderline at present. As a consequence of the local inhabitants' cooperation, getting acquainted with the land is getting easier, and its valuable historic objects become closer to each of us. The common heritage is presented here in a form of various themes, which are offered to visitors of our region to choose from what is the closest to their hearts. No matter if we are looking for natural or cultural assets, we can find inspiration for a magical travel in the folder, on the internet website www.tourism-pl-cz.eu, or on programmes at the You Tube channel.

Dolny Śląsk i Czechy – po obu stronach gór

Naturalna bariera w postaci Sudetów nie tylko nigdy nie przeszkodziła mieszkańcom okolicy w przemieszczaniu się czy nawiązywaniu kontaktów, lecz wręcz musiała wzmagać ich ciekawość. Dzisiaj tę samą ciekawość możemy zaspokoić na rozmaite sposoby. Na przykład podziwiając zabytki architektury, przemierzając szlaki turystyczne, jeżdżąc na nartach czy po prostu ciesząc oczy przepięknymi górskimi krajobrazami.

I właśnie o tym, jak wiele do zaferowania ma polsko-czeskie pogranicze, obejmujące Dolny Śląsk oraz trzy czeskie kraje: hradecki, liberecki i pardubicki, opowiada nasza broszura. Spośród wielu atrakcji, z których każda stanowi część naszego „wspólnego dziedzictwa”, staraliśmy się wybrać to, co najciekawsze. Obok galerii i muzeów, bogato zdobionych barokowych kościołów, dawnych fortów wojskowych czy średniowiecznych zamków, umieściliśmy w niej kurorty uzdrowiskowe, propozycje aktywnego wypoczynku, jak również różnego rodzaju wydarzenia i imprezy promocyjne (w tym festyny i jarmarki rycerskie).

Dolní Slezsko a Česko – po obou stranách hor

Přírodní bariéra v podobě Krkonoško-jesenické soustavy nebyla nikdy schopna obyvatelům této krajiny bránit v přemísťování či navazování kontaktů, a spíš naopak vzbuzovala jejich zvědavost. Dnes lze tuto stejnou zvědavost uspokojit různými způsoby. Ku příkladu při obdivování architektonických památek, putování po turistických stezkách, lyžování nebo prostě kochání se krásnou horskou krajinou.

A právě této široké nabídce našeho česko-polského příhraničí, které tvoří Královéhradecký, Liberecký a Pardubický kraj a Dolní Slezsko, je věnována naše brožura. Z mnoha zajímavostí, z nichž každá je součástí našeho „společného dědictví“, jsme se snažili vybrat ty nejzajímavější. Kromě galerií a muzeí, bohatě vyzdobených barokních kostelů, dávných vojenských pevností a středověkých hradů, prezentujeme lázeňská místa, nabídku aktivního odpočinku, a také různé události a propagační akce (včetně slavností a rytířských jarmarků).

Lower Silesia and the Czech Republic – on both sides of the mountains

The natural barrier in the shape of the Sudety Mountains has never been able to prevent local inhabitants from moving round or establishing connections, however, it must have increased their curiosity. At present we can satisfy the same curiosity in various ways. For instance, admiring historic objects of architecture, going along tourist routes, skiing, or simply enjoying charming mountain landscapes.

This brochure is just to show how much the Polish-Czech borderland, consisting of Lower Silesia and three Czech regions: Hradec, Liberec, and Pardubice, can offer to its visitors. Among numerous attractions, each of them being a part of our 'common heritage,' we have made efforts to choose what is the most interesting. Apart from galleries and museums, richly ornamented Baroque churches, old military forts, or Medieval castles, we included also health resorts, active entertainment offers, as well as various types of happenings and promotion events, including festivals or knightly fairs.

Zwiedzanie bez barier • Prohlídka bez bariér • Sightseeing without barriers

W ramach projektu „Wspólne Dziedzictwo / Společné dědictví” oceniliśmy kilkadziesiąt wybranych atrakcji z pogranicza polsko-czeskiego pod względem ich dostępności dla osób o specjalnych potrzebach, w tym dla turystów z niepełnosprawnościami i osób starszych. Dzięki temu mogliśmy określić nie tylko to, na jakiego rodzaju udogodnienia mogą liczyć odwiedzający atrakcje, ale także jakie ewentualne przeszkody mogą oni napotkać na swojej drodze. Zebrane informacje zostały przedstawione na stronie internetowej pod adresem: www.tourism-pl-cz.eu.

V rámci projektu „Wspólne Dziedzictwo / Společné dědictví” jsme zmapovali několik desítek vybraných atrakcí z polsko-českého pohraničí, co se týče jejich dostupnosti pro osoby se speciálními potřebami, včetně turistů se zdravotním postižením a seniorů. Díky tomu jsme mohli specifikovat nejen to, s jakým vybavením mohou návštěvníci počítat, ale také jaké překážky mohou potkat na své cestě. Shromážděné informace jsou uvedeny na internetových stránkách: www.tourism-pl-cz.eu.

Within the range of the 'Common Heritage' project ('Wspólne Dziedzictwo / Společné dědictví'), we have estimated several dozen of attractions of the Polish-Czech borderland with respect to their availability for people of special needs, including disabled and older tourists. As a result, we could assess not only what kind of conveniences visitors can count on, but also what possible barriers they can encounter on their way. The collected information is presented on the www.tourism-pl-cz.eu website.

dziedzictwo kulturowe kulturní dědictví cultural heritage

1 Świdnica

Zabudowa miejska w swoim zasadniczym kształcie przetrwała od średniowiecza. Charakterystycznymi cechami kamienic były podcienia, herby oraz piwnice. Większość domów miała uprawnienia do produkcji piwa, stąd najlepiej zachowanym elementem gotyckim są właśnie wysokie piwnice.

Świdnica. Městská zástavba, která si zachovala svůj základní středový ráz. Charakteristickou součástí domů byla podloubí, erbovní znaky a sklepení. Většina domů měla právo vařit pivo, a proto jsou nejlépe dochovanou gotickou částí právě vysoká sklepení.

Świdnica. The general layout of the town buildings has been preserved since the Middle Ages. The characteristic feature of the houses were their arcades, coat of arms emblems, and cellars. The majority of the houses had a beer production permit, and that is why the best-preserved Gothic elements are the high-ceiling cellars.

um.swidnica.pl

2 Zamek Książ

Bajkowy i tajemniczy – największy zamek na Dolnym Śląsku. Na gości czekają malownicza okolica wśród gór, wystawne sale, wspaniałe ogrody, palmiarnia oraz podziemne tunele z czasów II wojny światowej.

Zamek Książ. Pohádkový a tajemný – největší zámek v Dolním Slezsku. Na návštěvníky zde čeká malebné okolí mezi horami, okázalé interiéry, překrásné zahrady, palmový skleník a podzemní tunely z dob II. světové války.

Książ Castle. Fabulous and mysterious – the largest castle in Lower Silesia. Visitors can expect picturesque surroundings among mountains, splendid halls, magnificent gardens, a greenhouse, and underground tunnels from the times of World War II.

www.ksiaz.walbrzych.pl

3 Zamek Grodno

Położony jest na szczycie Choiny. Na zamku można podziwiać renesansowe atyki i dekoracje sgraffitowe oraz zwiedzić niewielkie muzeum, a także wejść na wieżę, z której roztacza się panorama Gór Sowich i Jeziora Bystrzyckiego.

Hrad Grodno. Hrad se týčí na vrcholu hory Choina. Můžete zde obdivovat renesanční atiky a sgraffitovou výzdobu nebo navštívit malé muzeum a také vstoupit na věž, ze které se naskýtají výhledy na Soví hory a Bystřické jezero.

Grodno Castle. The castle is located on the top of the Choina mountain. At the castle it is possible to admire Renaissance attics and sgraffito decorations, there is also a small museum and a tower to climb, where there is a wonderful panorama of the Sowie Mountains and Bystrzyckie Lake.

4 Pałac Marianny Orańskiej w Kamieńcu Żąbkowickim

Neogotycki pałac wzniesiony na Górze Zamkowej przez Mariannę Orańską. W architekturze zamku występują wpływy sycylijskie, mauretańskie i szkockie. Do pałacu prowadzi kompleks przepięknych tarasów ogrodowych.

Zámek Mariany Oranžské, Kamieniec Żąbkowicki. Novogotický zámek na Zámecké hoře nechala postavit Marianna Oraňská. V architektuře objektu lze vidět sicilské, mauretaňské a skotské vlivy. Kolem zámku jsou krásné zahradní terasy.

Palace of Marianne of Orange-Nassau in Kamieniec Żąbkowicki. The neo-Gothic palace was erected on the Góra Zamkowa (Castle Mountain) by Marianne of Orange-Nassau. The castle architecture is under influence of various styles, as Sicilian, Mauritanian, or Scottish. The road to the castle runs through a complex of most beautiful garden terraces.

www.palacmarianny.com.pl

5 Zamek Międzyzlesie

Gotycki zamek wzniesiony ok. 1370 r. przez ród von Glaubitzów na miejscu wcześniejszego grodu. Z najstarszej części zachowała się jedynie Czarna Wieża. W XVI w. nowi właściciele rozbudowali go w stylu renesansowym, dobudowując skrzydła południowe i wschodnie. Kolejny właściciel dobudował barokowy pałac. Obecnie ta część pełni funkcję hotelu i restauracji.

Zámek Miedzylesie. Gotický hrad byl postaven kolem roku 1370 rodem von Glaubitzů v místě původní pevnosti. Z nejstarší části se dochovala pouze Černá věž. V 16. století jej noví majitelé přestavěli v renesančním slohu, přistavěli jižní a východní křídlo. Další majitel pak přistavěl barokní zámek. Nyní je v této části hotel a restaurace.

Miedzylesie Castle. The Gothic castle was constructed about 1370 by the von Glaubitz family at the spot of a former gord. Only the Czarna Wieża (Black Tower) has been preserved as a relic of the oldest part of the structure. In the 16th century new owners extended the castle into Renaissance style, adding the southern and the eastern wings. The next owner added a Baroque palace. At present the part of the object fulfils a function of a hotel and a restaurant.

www.zamekmiedzylesie.pl

6 Pałace nad rzeką Orlicą

Fenomenem regionu Podorlicko są pałace nad rzeką Orlicą, określaną mianem czeskiej Loary, ponieważ podobnie jak francuska rzeka, Dzika Orlicka łączy kilka zabytkowych rezydencji. W promieniu około 9 km znajdują się cztery pałace: Častolovice, Nový zámek Kostelec nad Orlicí, Doudleby nad Orlicí, Potštejn oraz dwa zamki Potštejn i Litice. Duża część z nich jest w rękach dawnych rodów szlacheckich lub właścicieli prywatnych, co stanowi o ich dodatkowej wyjątkowości. Pałace łączy sieć ścieżek i szlaków rowerowych. Warto wspomnieć, że rzeka Orlica i zabytki w jej okolicy są popularnym celem wycieczek kajakowych.

Zámky na Orlici. Fenomémem Podorlicka jsou zámky na řece Orlici přírodně označované jako Česká Loira, neboť stejně jako na francouzské řece zde Divoká Orlice spojuje hned několik historických sídel. V okruhu cca 9 km se nachází hned několik hradů a zámků. Patří mezi ně zámek Častolovice, Nový zámek Kostelec nad Orlicí, zámek Doudleby nad Orlicí, zámek Potštejn a hrady Potštejn a Litice. Velká část z nich je navíc v rukách starých šlechtických rodů či soukromých majitelů, což je jejich dalším unikátem. Zámky jsou spojeny sítí cyklostezek a cyklotras. Dodejme, že řeka Orlice a památky v jejím okolí jsou oblíbenými cílem vodáckých výletů.

Palaces upon the Orlice river. A phenomenon of the Podorlicko Region is an abundance of palaces along the Orlice river, referred to as the Czech Loire, for the reason of the fact that, as the French river, the Divoká Orlice river connects several historic residences. Within a distance of about nine kilometres there are four palaces: Častolovice, Nový zámek Kostelec nad Orlicí, Doudleby nad Orlicí, Potštejn, as well as two castles: the Potštejn and the Litice castle. A significant part of them is in the hands of old noble families or private owners, which proves their additional uniqueness. The palaces are connected with a network of pathways and bicycle routes. It is worth mentioning that the Orlice river and the historic objects within its surroundings are popular destinations of canoeing trips.

www.mojeorlickehory.cz/zamky-na-orlici

7 Pałac Litomyśl

Czarujący pałac przykuwa uwagę nie tylko unikatowymi dekoracjami wykonanymi w technice sgraffito, ale też niezwykłymi wnętrzami. To prawdziwy klejnot nie tylko pośród czeskich zabytków renesansowych. Z tego względu został w 1999 r. wpisany na listę światowego dziedzictwa UNESCO. Znajdują się tu teatr zamkowy, drugi najstarszy tego rodzaju teatr na ziemiach czeskich, jak również podziemia z wystawą rzeźb Olbrama Zoubka. Na zamku corocznie odbywa się znany festiwal muzyczny Litomyśl Smetany.

Zámek Litomyšl. Kouzelný zámek upoutá nejen unikátní sgraffitovou vyzdobou, ale i jedinečnými interiéry. Je opravdovým skvostem mezi renesančními památkami nejen v České republice. Také proto byl v roce 1999 zapsán na seznam UNESCO. Nachází se zde i zámecké divadlo, druhé nejstarší svého druhu v českých zemích, či sklepení s expozicí soch Olbrama Zoubka. Zámek je rovněž místem, kde se každoročně v létě koná známý hudební festival Smetanova Litomyšl.

Litomyšl Castle. The charming castle catches attention not only with its unique sgraffito technique decorations, but also with the unusual interiors. It is a real jewel not only among Czech Renaissance historic objects. Also for this reason, in 1999, it was included into the UNESCO World Heritage Site. There is a castle theatre, the second oldest theatre of the kind within the area of the Czech land, and also underground cellars with an exhibition of sculptures by Olbram Zoubek. Every year at the castle the well-known Smetanova Litomyšl music festival is held.

www.zamek-litomysl.cz

8 Krzywa wieża w Ząbkowicach Śląskich

Dawna czworoboczna dzwonnica z końca XIII w. o wysokości 34 m, z odchyleniem od pionu o około 2 m. Po lokalnym osunięciu ziemi w 1598 r. lub, według innej wersji, na skutek ruchów tektonicznych – nadbudowana w cegle. Wieża stanowi dobry punkt widokowy.

Křivá věž, Ząbkowice Śląskie. Dávná čtyřhranná zvonice, z konce 13. století, je vysoká 34 m a je odkloněna asi 2 m od své vertikály. Byla, po sesuvu půdy v roce 1598 nebo dle jiné verze, v důsledku tektonických pohybů, dostavěna z cihly. Věž je dobrým vyhlídkovým místem.

Leaning Tower of Ząbkowice Śląskie. The old quadrilateral belfry from the end of the 13th century, of a height of 34 metres, is about 2 metres deflected from its vertical position. This happened after a local landslide in 1598, or according to another version, as a result of tectonic movement, the tower was raised with brick. The belfry is a good observation point.

www.krzywawieza.eu

9 Kościoły Pokoju w Świdnicy i Jaworze

Kościoly ewangelickie wzniesione w Świdnicy i Jaworze w drugiej poł. XVII w. są największymi drewnianymi budowlami religijnymi w całej Europie (trzecią ze świątyń, wybudowaną w Głogowie, w XVIII w., zniszczył pożar). Ich bogato zdobione wnętrza z charakterystycznymi emporami to prawdziwe perły barokowej architektury sakralnej. W 2001 r. obiekty zostały wpisane na listę światowego dziedzictwa UNESCO.

Kostely Míru ve Svidnici a Javoru. Evangelické kostely postavené ve Svidnici a Javoru v druhé polovině 17. stol. jsou největšími dřevěnými sakrálními stavbami v celé Evropě (třetí kostel postavený v Hlohově byl v 18. století zničen v důsledku požáru). Jejich bohatě vyzdobené interiéry s charakteristickými emporami jsou opravdovými skvosty barokní sakrální architektury. V roce 2001 byly objekty zapsány na seznam Světového dědictví UNESCO.

Churches of Peace in Świdnica and Jawor. The Evangelical churches constructed in Świdnica and Jawor in the second half of the 17th century are the largest wooden ecclesiastical buildings in whole Europe (the third church, erected in Głogów, was destroyed by the fire in the 18th century). Their richly decorated interiors, with characteristic matroneae, are real pearls of Baroque sacred architecture. In 2001 the objects were included into the UNESCO World Heritage List.

www.kosciolpokojujawor.pl
www.kosciolpokoju.pl

10 Opactwo Cystersów w Henrykowie

W Henrykowie do dziś urzeka wspaniałe opactwo - zespół zabytkowy składający się z kościoła, klasztoru, szpitala, całego szeregu zabudowań gospodarczych, figur barokowych, budynków Bramy Górnej i Dolnej, baszt, murów, a także parku krajobrazowego, ogrodu opackiego i włoskiego.

Cisterciácké opatství, Henryków. Pozoruhodností Henrykova je opatství - historický soubor s kostelem, klášterem, nemocnicí, řadou hospodářských staveb a barokních soch, budovami Horní a Dolní brány, baštami, hradbami a také krajinářským parkem, opatskou a italskou zahradou.

Cistercian Abbey in Henryków. The magnificent abbey still makes impression in Henryków – the historic complex includes a church, a monastery, a hospital, numerous farm buildings, Baroque figures, buildings of the Upper and the Lower Gates, towers, walls, and also a landscape park, as well as the abbot's garden and the Italian garden.

www.henrykow.eu

11 Sanktuarium w Wambierzycach

Wambierzyckie sanktuarium, zwane dolnośląską Jerozolimą, stanowi kompleks złożony z bazyliki, kalwarii z 74 kaplicami oraz ruhomej szopki. XIII-wieczne początki sanktuarium wiążą się z cudowną figurą Maryi z Dzieciątkiem.

Bazilika ve Vambeřicích. Vambeřický chrám, nazývaný dolnoslezským Jeruzalémem, sestává z bazyliky, křížové cesty s 74 kaplemi a mechanického betlému. Vznik poutního místa ve 13. století je spojen se zázračnou soškou Marie s Ježíšem.

The Sanctuary in Wambierzyce, called Lower Silesian Jerusalem, is a complex including a basilica, a Calvary of 74 chapels, and a moving nativity scene. The 13th-century origins of the sanctuary are related to the miraculous figure of Virgin Mary with the Child.

www.wambierzyce.pl/sanktuarium

12 Benedyktyński klasztor w Broumowie

Klasztor Benedyktynów z kościołem św. Wojciecha, który w XVIII w. przebudowano w stylu szczytowego baroku według projektu K. I. Dienzenhofera. Do zwiedzania udostępnione są wnętrza zabytkowe, biblioteka, refektarz, kościół klasztorny z obrazami V. Reinera i kopią słynnego całunu turyńskiego z sylwetką ciała Chrystusa, ogród klasztorny, centrum kultury i edukacji.

Benediktínský klášter Broumov. Benediktínský klášter s kostelem sv. Vojtěcha vrcholně barokně přestavěný podle K. I. Dienzenhofera v 18. století. Veřejnosti přístupné jsou historické interiéry, knihovna, refektář, klášterní kostel s obrazy V. Reinera a kopií slavného Turínského plátna s obrysem Kristova těla, klášterní zahrada, kulturní a vzdělávací centrum.

Benedictine monastery in Broumov. The Benedictine monastery with the church of St. Adalbert was reconstructed in the 18th century

into climactic Baroque style, according to the design by K. I. Dienzenhofer. The historic interiors are available to visitors, as well as the library, the refectory, the monastery church with paintings by V. Reiner and a copy of the famous Shroud of Turin with the silhouette of Jesus Christ's body, the monastery garden, and the centre of culture and education.

13 Klasztor Góra Matki Boskiej Králiky

Pierwszym zakonem kościelnym działającym w klasztorze byli serwicy, dzięki którym stał się popularnym miejscem pielgrzymkowym. W 1846 r. klasztor zniszczył pożar, całościowej odbudowy doczekał się pod koniec XIX w., kiedy to pojawili się tu redemptoryści. W latach 50. XX w. internowano w nim ponad 500 mnichów. Przez kolejne czterdzieści lat klasztor został domem sióstr kongregacji Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny, przyczyniły się one do odnowy miejsca, jak również praktyki pielgrzymkowej.

Klášter Hora Matky Boží Králiky. Prvním církevním řádem působícím v kláštere, byli servité, díky nimž se stal vyhledávaným poutním místem. V roce 1846 byl klášter zachvácen plameny a na svoji celkovou obnovu čekal do konce 19. století, kdy sem přicházejí redemptoristé. V padesátých letech 20. století zde bylo internováno na 500 řeholníků. Na dalších čtyřicet let se klášter stal domovem sester kongregace Neposkvrněného početí P. Marie, které se zasloužily o obnovu místa i putní praxe.

Mountain of Holy Mother in Králiky. The first ecclesiastical order to run its activity in the monastery was the Servite Order, who made this place a popular pilgrimage destination. In 1846 the monastery was destroyed by a fire, and it was not totally reconstructed until the end of the 19th century, when the Redemptorists arrived here. In the fifties of the 20th century over 500 monks were interned here. During the next forty years the monastery became a home to sisters of the Congregation of the Immaculate Conception of Virgin Mary, who contributed to the renovation of the place, as well as to pilgrimage practice.

www.klasterkraliky.cz

14 Muzeum Kolejnictwa w Jaworzynie Śląskiej

Dysponuje jedną z największych kolekcji zabytkowego taboru kolejowego w Europie. W kolekcji znajduje się m.in. ponad 40 parowozów – w tym jedyny sprawny na Dolnym Śląsku parowóz TK148-18.

Muzeum żelaznice, Jaworzyna Śląska. Muzeum vlastní jednu z největších sbírek historického železničního vozového parku v Evropě. Ve sbírce je mj. na 40 parních lokomotiv, včetně jediné funkční parní lokomotivy TK148-18 v Dolním Slezsku.

Museum of Railway in Jaworzyna Śląska. The museum has one of the largest collections of historic railway rolling stock in Europe. Within the collection there are for instance over 40 steam locomotives, including the only in Lower Silesia working TK148-18 steam engine.

www.muzeumtechniky.pl

15 Muzeum Papiernictwa

Nowoczesna placówka mieszcząca się w drewnianym budynku dusznickiego młyna z 1605 roku. Działalności wystawienniczej, naukowej i kulturalnej wciąż towarzyszy produkcja papieru tradycyjnymi metodami.

Papírenské muzeum. Moderní muzeum nacházející se v dřevěné budově dušnického mlýna z roku 1605. Výstavní, vědeckou a kulturní činnost doprovází výroba papíru pomocí tradičních metod.

Museum of Paper Industry. The modern establishment is located in Duszniki, in a wooden building of a mill from 1605. Apart from exhibitions, scientific, and cultural activity, paper production with the use of traditional methods has still been continued.

muzeumpapiernictwa.pl

16 Muzeum Rzemiosła Letohrad

Raj zlatých českých rúček ma sídliť v mestskej časti Letohrad. Unikátové výstavy spravia, že zistíte, ako sa postrádali zruční remeselníci a handlowci v rokoch 1840–1930. Možno tu obzeríte vybavenie klasy školskej správy 100 rokov, kabinet zubnej medicíny a ginekologického. Je to najväčšie tohto druhu muzeum v Česku, zaberá plochu viac ako 2000 m².

Muzeum řemesel Letohrad. Ráj zlatých českých ručiček sídlí v Letohradu. Unikátní expozice vás přenesou do role zdatných řemesníků a živnostníků v proudu času mezi lety 1840–1930. Nachází se zde také zařízení 100 let staré školní třídy a zubní i gynekologické ordinace. Muzeum je největším svého druhu v České republice, rozkládá se na ploše více než 2 000 m².

Museum of Crafts Letohrad. A paradise of Czech golden hands of all trades has its seat in the locality of Letohrad. Unique exhibitions enable you to wake up among capable craftsmen and tradesmen from the period of 1840–1930. Here it is possible to see equipment of a 100-year-old school, a dentist's, or a gynaecologist's. It is the largest museum of its kind in the Czech Republic, it covers an area of 2 000 m².

www.muzeumremesel.cz

17 Komplex Riese

To sieć podziemnych tuneli i budowli, wykutych w skałach Gór Sowich, dokąd Niemcy w 1943 roku przenieśli ważne zakłady przemysłu wojskowego. Do tej pory odkryto korytarze o łącznej długości 9 km. W skład kompleksu wchodzi obiekty „Gontowa”, „Soboń”, „Jugowice”, „Włodarz”, „Rzeczka” (Walim) i „Osówka”, z których część została udostępniona zwiedzającym.

Komplex Riese. Podzemní systém tunelů a staveb, vytesaných ve skálách Sovích hor, kam roku 1943 Němci umístili důležité závody vojenského průmyslu. Doposud byly odhaleny chodby s celkovou délkou 9 km. Součástí komplexu byly objekty „Gontowa”, „Soboň”, „Jugowice”, „Włodarz”, „Rzeczka” (Walim) a „Osówka”, z nichž jsou některé zpřístupněny návštěvníkům.

Riese Complex. The Riese Complex is a network of underground tunnels drilled in rocks of the Sowie Mountains, where in 1943 Germans brought their important military industry plants. Until the present, tunnels have been discovered of a total length of 9 kilometres. The complex includes the objects called ‘Gontowa’, ‘Soboň’, ‘Jugowice’, ‘Włodarz’, ‘Rzeczka’ (Walim), and ‘Osówka’, a part of the objects has been made available to visitors.

sztolnie.pl | www.osowka.pl

18 Twierdza Kłodzko

Nazywana bywa Twierdzą Dużą lub Główną, zajmuje całą Forteczną Górę (dawniej Zamkową). Ostateczny kształt nadano twierdzy w połowie XVIII w., umocniono fortyfikacje bastionowe, pogłębiło fosę, na Dębowej Górze dodano redutę Żuraw, a na sąsiedniej Owczej Górze wznieziono fort pomocniczy.

Kłodzská pevnost. Pevnost, nazývaná Velkou nebo Hlavní tvrzí, zaujímá celou Pevnostní horu (kdysi Zámeckou). Současný vzhled pevnosti pochází z poloviny 18. století, kdy byly zesíleny bastiony, prohloubeny příkop, na Dubové hoře byla dostavěna reduta Žuraw, a na sousední Ovcí hoře byla postavena dodatečná pevnůstka.

Kłodzko Stronghold. The stronghold is also called the Duża (Big) or Główna (Main) Stronghold, and it covers the whole Forteczna Góra (Fortress Mountain), formerly called Zamkowa (Castle Mountain). The final shape was given to the object in the middle of the 18th century, the bastion fortifications were reinforced, the moat was made deeper, on the Dębowa Góra (Oak Hill) the Żuraw (Crane) redoubt was constructed, and on the neighbouring hill, the Owcza Góra (Sheep Mountain), an auxiliary fort was erected.

www.twierdza.klodzko.pl

19 Twierdza Srebrna Góra

Twierdza górska z drugiej poł. XVIII wieku, w swoim czasie jeden z najnowocześniejszych obiektów wojskowych w Europie. W skład kompleksu wchodzi sześć fortów i kilka bastionów, w tym potężny Donjon w centrum założenia obronnego. Na terenie twierdzy turystów oprowadzają przewodnicy w historycznym pruskim umundurowaniu.

Pevnost Srebrna Góra. Horská tvrz z druhé poloviny 18. Století, ve své době jeden z nejmodernějších vojenských objektů v Evropě. Komplex zahrnuje šest pevností a několik bašt, včetně obrovského donjonu ve středu pevnosti. Po areálu provází turisté průvodci, v historických pruských uniformách.

Srebrna Góra Stronghold. The mountain stronghold from the second half of the 18th century once was one of the most modern military objects in Europe. The complex consists of six forts and several bastions, including the magnificent Donjon in the centre of the defensive construction. Within the terrain of the stronghold visitors are taken round by guides dressed in historic Prussian uniforms.

www.forty.pl

20 Fort Artyleryjski Hürka

Był jednym z najbardziej znaczących filarów czeskosłowackiego systemu fortyfikacji obronnych. Wraz z fortami Bouda i Adam miał wspierać ogień schrony piechoty i bunkry. Podczas drugiej wojny światowej fort stał się ośrodkiem testowym dla nowej broni niemieckiej. Od 2012 r. Fort Artyleryjski Hürka jest otwarty dla turystów i jest największym, udostępnionym w całości obiektem czeskosłowackich umocnień.

Dělostřelecká tvrz Hürka. Jedno se o jeden z významných pilířů československého obranného pevnostního systému, který měl společně s tvrzí Bouda a Adam palebně podporovat pěchotní sruby a pevnůstky. Pevnost se během druhé světové války stala testovacím střediskem pro nové německé zbraně. Od roku 2012 se dělostřelecká tvrz Hürka otevřela veřejnosti a je největším plně zpřístupněným objektem československého opevnění.

Hürka Artillery Fort. The fort used to be one of the most important pillars of the Czechoslovakian system of defense fortifications. Together with the forts of Bouda and Adam, it was intended to support with fire the infantry shelters and bunkers. During World War II, the fort became a testing centre for new German weapons. Since 2012 the Hürka Artillery Fort has been opened to visitors and it is the largest completely available object of Czechoslovakian fortifications.

hurka.boudamuseum.com

21 Stara Kopalnia Centrum Nauki i Sztuki w Wałbrzychu

Największa atrakcja turystyki przemysłowej w Polsce mieści się na terenie dawnej Kopalni Węgla Kamiennego „Julia” („Thorez”). Zwiedzającym udostępniono szereg obiektów przemysłowych wzbogaconych o autentyczne wyposażenie kopalnianego parku maszynowego.

Stara Kopalnia Vědecké a umělecké centrum, Wałbrzych. Největší turistická technická památka v Polsku. Sídlí v areálu bývalého černouhelného dolu „Julia” („Thorez”). Návštěvníkům je zpřístupněna řada průmyslových objektů, včetně původního důlního vybavení.

‘Stara Kopalnia’ Science and Art Centre in Wałbrzych. The biggest attraction of industrial tourism in Poland is located within the terrain of the old Hard Coal Mine ‘Julia’ (‘Thorez’). Visitors can see numerous industrial objects, complemented with authentic equipment of mining machinery park.

www.starakopalnia.pl

22 Kopalnia Złota w Złotym Stoku

Trasa turystyczna w Kopalni Złota powstała w 1996 r. Z labiryntu o długości 320 km udostępniono do zwiedzania niezwykle ciekawe sztolnie: Gertrudę, Czarną Górą z jedynym w Polsce podziemnym wodospadem oraz Czarną Dolną, z której na powierzchnię wyjeżdża się Pomarańczowym Tramwajem.

Złoty důl, Złoty Stok. Turistická trasa ve Zlatém stole vznikla v roce 1996. Z labiryntu, dlouhého 320 km, jsou návštěvníkům zpřístupněny mimořádně zajímavé štolny: Gertruda, Černá horní s jedním podzemním vodopádem v Polsku a Černá dolní, z níž se na povrch vyjíždí Oranžovou tramvají.

Gold mine in Złoty Stok. The tourist route in the Gold Mine was established in 1996. Of the labyrinth of a length of 320 km, remarkably interesting adits have been made available to visitors: the Gertruda, the Czarna Górna with the only in Poland underground waterfall, and the Czarna Dolna, which is the departure point of the Orange Tram running to the ground level.

www.kopalniazłota.pl

23 Kopalnia Uranu w Kletnie

Kompleks wyrobisk dawnej kopalni uranu, na którą składało się 20 sztolni o łącznej długości 37 km. Do zwiedzania udostępniono sztolnię nr 18 w najwyższej położonej części kopalni. Trasa zwiedzania liczy około 400 m, do obejrzenia są wystąpienia florytu, kwarcu i innych minerałów oraz szereg ekspozycji.

Uranový důl, Kletno. Komplex důlních děl po bývalém uranovém dolu, který tvoří 20 štol s celkovou délkou 37 km. Návštěvníkům je zpřístupněna štolňa č. 18 v nejvyšší části dolu. Trasa je dlouhá cca 400 m. Během prohlídky uvidíte fluorit, křemen a další nerosty a také řadu expozic.

Uranium mine in Kletno. The underground working complex of the old uranium mine, which consisted of 20 adits of a total length of 37 km. The adit no 18 has been made available to tourists, located in the highest part of the mine. The route is about 400 meters long and it makes it possible to see ledges of fluorite, quartz, and other minerals, as well as numerous expositions.

www.kletno.pl

dziedzictwo przyrodnicze přírodní dědictví natural heritage

24 Uzdrowiska kłodzkie

(Kudowa-Zdrój, Polanica-Zdrój, Duszniki-Zdrój)

Tworzą największy kompleks uzdrowski w Polsce. To najpopularniejsze kurorty o wielowiekowej tradycji uzdrowskiej. Każde z nich ma odrębny charakter, klimat i walory służące kuracjom z Polski i zagranicy.

Kłodzkie lázně (Kudowa-Zdrój, Polanica-Zdrój, Duszniki-Zdrój). Největší lázeňská destinace v Polsku. Jedná se o nejoblíbenější lázeňská střediska s mnoholetou tradicí. Každé z nich má jiný charakter, podnebí a hodnoty, které využívají tuzeští i zahraniční hosté.

Kłodzko health resorts (Kudowa-Zdrój, Polanica-Zdrój, Duszniki-Zdrój). It is the largest health resort complex in Poland. The most popular watering places have spa traditions of several centuries. Each of them presents a different character, climate, as well as advantages of benefit to health resort visitors from Poland and abroad.

25 Uzdrowisko Łądek-Zdrój

Najstarsze uzdrowisko w Polsce. Zakład przyrodolecznicy „Wojciech” to wizytówka uzdrowiska, znajdziemy tam pijalnię, basen i turecką łaźnię.

Lázně Łądek-Zdrój. Nejstarší lázně v Polsku. Léčebna „Wojciech” je vizitkou lázni. V tomto areálu se nachází pramen minerální vody, bazén a turecké lázně.

Łądek-Zdrój health resorts. The oldest health resort in Poland. The ‘Wojciech’ spa house is a flagship of the resort, there is also a pump room, a swimming pool, and a Turkish bath.

www.ladek.pl

26 Jaskinia Niedźwiedzia

Położona nad Kletnem Jaskinia Niedźwiedzia odkryta została w 1996 r. Znalezione w niej kości zwierząt z epoki lodowcowej. Środkowe piętro jaskini udostępniono turystom.

Medvědí jeskyně. Medvědí jeskyně nad Kletnem byla objevena v roce 1996. Nachází se zde kosterní ostatky zvířat z doby ledové. Střední patro jeskyně je zpřístupněno návštěvníkům.

Jaskinia Niedźwiedzia – Bear Cave. Located over Kletno, the Bear Cave was discovered in 1996. Bones of animals of the Ice Age were found here. The central level of the cave has been made available to tourists.

www.jaskinianiedzwiedzia.pl

27 Wodospad Wilczki

Rezerwat przyrody obejmujący jeden z najpiękniejszych wodospadów w Sudetach oraz głęboki kanion Wilczki, położony w Międzygórzu w Masywie Śnieżnika.

Wodopád na Wilczce. Přírodní rezervace, na jejímž území se nachází jeden z nejkrásnějších vodopádů a hluboký kanion řeky Wilczka, je situovaný v obci Międzygórze v masivu Sněžniku.

Wilczka Waterfall. The nature reserve, including one of the most beautiful waterfalls in the Sudety Mountains and the deep canyon of the Wilczka stream, is located in Międzygórze in the Śnieżnik Massif.

28 Arboretum Wojsławice

Arboretum o powierzchni ponad 65 hektarów jest jednym z najważniejszych ogrodów dendrologicznych w Polsce. Rośnie tam około 2500 gatunków drzew i 3500 gatunków innych roślin.

Arboretum Wojsławice. Arboretum, o ploše přes 65 hektarů, představuje jednu z nejvýznamnějších dendrologických zahrad v Polsku. V zahradě uvidíte cca 2500 druhů dřevin a 3500 druhů jiných rostlin.

Wojsławice Arboretum. The arboretum of an area of over 65 hectares is one of the most important dendrological gardens in Poland. There are about 2,500 species of trees and 3,500 species of other plants.

www.arboretumwojslawice.pl

29 Park Narodowy Gór Stołowych

Jeden z dwóch parków narodowych w polskich Sudetach, utworzony w 1981 r. Ochronie podlegają tu bardzo ciekawe piaszczyste formy skalne, roślinność i zwierzęta.

Národní park Stolových hor. Jeden ze dvou národních polských parků, na polské straně Krkonoško-jesenické soustavy, vyhlášený v roce 1981. Zákonem chráněné jsou zde velmi zajímavé pískovcové skalní útvary, flora a fauna.

Stołowe Mountains National Park. One of two national parks in the Polish Sudety Mountains, established in 1981. Protection range includes very interesting rock forms of sandstone, plants, and animals.

www.pnigs.com.pl

30 Torfowisko pod Zieleńcem

Rezerwat florystyczny, chroniący pozostałości krajobrazu polodowcowego w Sudetach, w tym stanowiska rzadkiej brzozy karłowatej. Na jego terenie wytyczono szlak pieszy oraz ścieżkę edukacyjną.

Rašeliniště pod Zieleńcem. Floristická rezervace chrání zbytky postglaciální krajiny v Sudetech, včetně stanoviště brzozy karłowatej. Na jejím území byla vyznačena pěší trasa a naučná stezka.

'Torfowisko pod Zieleńcem' Nature Reserve. The floristic nature reserve conserves relics of post-glacial landscape in the Sudety Mountains, including stands of the dwarf birch. Within its terrain a hiking route has been marked out, as well as an educational trail.

www.visitduszni.pl/torfowisko-pod-zielencem

31 Góry Orlickie

Nazwa pochodzi od przepływającej przez te góry rzeki, Dzikiej Orlicy. W całym paśmie górskim, z najwyższym szczytem, Wielką Desztą, można znaleźć pozostałości fortyfikacji z czasów I republiki, z których część jest udostępniona zwiedzającym. Ziemska Brama to romantyczna dolina, otoczona olbrzymimi gnejsowymi skałami, gdzie Dziką Orlicą przebiega główny grzebień Gór Orlickich i wpływa na teren Czech.

Orlické hory. Název je odvozen od řeky Orlice, která tudy protéká. V celém pohorí s nejvyšší horou Velká Deštná naleznete také pozůstatky prvorepublikového opevnění a několik přístupných pevností. Zemská brána – Romantické údolí sevřené mohutnými rulovými skalami, má příhodný název, právě tudy proráží Divoká Orlice hlavní hřebene Orlických hor a vstupuje definitivně do Čech.

Orlické Mountains. The name is derived from the Divoká Orlice river. In the whole mountain range, with its highest peak called the Velká Deštná, it is possible to find relics of defensive walls from the times of the First Republic, as well as several available strongholds. The Zemská Brána – a romantic valley clenched with huge gneiss rocks has an adequate name, as it is here where the Divoká Orlice river runs through the main crest of the Orlické Mountains and definitely flows into the terrain of the Czech Republic.

www.mojeorlickehory.cz

32 Masyw Śnieżnika

Masyw Śnieżnika oferuje mnóstwo zabawy i sportu. W miesiącach wiosennych i letnich można jeździć na rowerze lub konno, czy też wybrać się na pieszą wycieczkę. Dla miłośników mocnych emocji przygotowano szlaki crossove do jazdy na hulajnogach górskich w terenie leśnym. W zimie można skorzystać z utrzymywanych narciarskich tras biegowych (80 km) oraz ośrodków narciarskich przeznaczonych do uprawiania narciarstwa i jazdy na snowboardzie. Miłośnicy zapierających dech w piersiach widoków mogą wejść na szczyt Śnieżnik (Králický Sněžník) -1424 m n.m.n.

Masiv Králického Sněžniku. Dostatečnou porci zábavy a sportovního vyžití vám poskytne masiv Králického Sněžniku. V jarních a letních měsících tu můžete jezdit na kole i na koni a také podniknout pěší túry. Pokud chcete zažít více adrenalinu, tak se vydejte na crossové tratě na horských koloběžkách lesním terénem. V zimě využijte udržované běžecké trasy (80 km) a lyžařské areály vhodné pro lyžování a snowboarding. Fanoušci dechberoucích výhledů do okolí si mohou vystoupat na horu Králický Sněžník (Sněžník) -1424 m. n. m.

Králický Sněžník Massif. The Králický Sněžník Massif offers a lot of entertainment and sport. In spring and summer months it is possible to go cycling, horseriding, or hiking. For enthusiasts of adrenaline sports there are crossing trails for mountain kick scooters in forested terrains. In winter there are well-maintained cross-country courses of a length of 80 kilometres, as well as ski resorts dedicated to skiing and snowboarding. Those who appreciate breathtaking views can climb the Sněžník mountain (Králický Sněžník mountain) -1424 m a.s.l.

www.kralickysneznik.net

**aktywny wypoczynek
aktywní odpočinek
activity tourism**

33 Strefa MTB Sudety

Strefa MTB Sudety to jeden z największych i najszybciej rozwijających się systemów górskich tras rowerowych w Polsce. Ta forma aktywności łączy w sobie nie tylko wysiłek fizyczny, ale również możliwość poznawania zasobów przyrody i podziwiania zabytków historii.

Strefa MTB Sudety. Strefa MTB Sudety patří k největším a nejrychlejší se rozvíjejícím sítím horských cyklotras v Polsku. Horská cyklistika znamená nejen fyzickou námahu, ale také příležitost obdivovat přírodní krásy a historické památky.

MTB zone Sudety. The MTB zone Sudety is one of the largest and the most dynamically developing systems of mountain bicycle trails in Poland. The form of activity combines not only physical effort but also a possibility of admiring natural assets and historic objects.

www.strefamtb sudety.pl

34 Królestwo rowerzystów i rolkowców w Górach Orlickich

Miłośnicy jazdy na rowerze i rolkach nie mogą ominąć prawdziwego królestwa tych sportów. To gęsta sieć tras i ścieżek rowerowych o zróżnicowanym stopniu trudności zlokalizowanych w Górach Orlickich i na ich Pogórzu. Od maja do września ich dostępność

wzrasta, dzięki specjalnym rowerobusom. Można cieszyć się na spotkanie pięknych szlaków i przeżycie pozytywnych emocji, pedałując po dobrej asfaltowej nawierzchni.

Orlické cyklo a inline království. Kdo je milovníkem jízdy na kole a kolečkových bruslích, jeho pozornosti by nemělo uniknout skutečné království těchto sportů. Jde o hustou síť cyklotras a cyklostezek různé náročnosti v Orlických horách i podhůří. Od května do září je navíc dopravní dostupnost posílena cyklobusy. Těšit se můžete na krásné trasy a zážitky, za kterými budete šlapat po kvalitním asfaltovém povrchu.

Eagle Mountains cycling and inline kingdom. Enthusiasts of cycling and rollerblading can not miss a real kingdom of the sports. There is a dense network of trails and cycling paths of diverse level of difficulty in the Eagle Mountains and their foothills. From May to September public transport is supported with special bike buses. You can look forward to beautiful trails and emotions to experience while pedalling over a well-maintained asphalt road surface.

www.mojeorlickehory.cz/orlicke-cyklo-inline-kralovstvi

35 Singletrack Glacensis

Docelowo największa sieć singletracków w Europie o łącznej długości 210 km. Oznakowane trasy wraz z infrastrukturą informacyjną i towarzyszącą (wiaty przystankowe, stacje naprawcze rowerów i punkty ładowania e-bike). Trasy o różnym poziomie trudności, adresowane do wszystkich grup odbiorców. Przebiegają przez obszar Śnieżnickiego Paku Krajobrazowego, w pobliżu Wodospadu Wilczki czy Jaskini Niedźwiedziej.

Singletrack Glacensis. Cílově největší síť singletrackových stezek v Evropě s celkovou délkou 210 km. Značené trasy včetně informační a doprovodné infrastruktury (přístřešky, skiservisy, dobíjecí stanice pro e-kola). Trasy různé náročnosti určené všem skupinám uživatelů. Vedou územím CHKO Sněžnickí Park Krajobrazový, poblíž vodopádu na Wilczce a Medvědí jeskyně.

Singletrack Glacensis. Ultimately, it is intended to become the largest network of singletracks in Europe, of a total length of 210 kilometres. Marked trails with information and complementary infrastructure (halt shelters, bicycle service stations, e-bike charging stations). Trails of various difficulty levels, addressed to all groups of users. The trails run through the area of the Śnieżnik Landscape Park, near the Wilczka Waterfall or the Jaskinia Nieźwiedzia (Bear Cave).

www.eziemiaklodzka.pl

36 Spływy pontonowe w Bardzie i Ławicy

Spływ pontonowy Przełomem Bardzkim to fascynująca wyprawa pięcioma meandrami Nysy Kłodzkiej.

Rafting w Bardu a Ławici. Rafting w Bardzkém průlomú nabízí skvělý zážitek na pěti meandrech Kladské Nisy.

A pontoon trip in Bardo and Ławica. A pontoon trip along the Bardo Gorge is a fascinating expedition along five meanders of the Nysa Kłodzka river.

www.ski-raft.pl

37 Ośrodek narciarski Zieleniec

Nowoczesny ośrodek narciarski w Sudetach. Miłośnicy białego puchu znajdą tu 32 km tras zjazdowych obsługiwanych przez ok. 30 wyciągów, bazę noclegową i gastronomiczną oraz wiele innych atrakcji.

Skiareał Zieleniec. Moderní lyžařské středisko. Milovníci lyžování zde naleznou 32 km sjezdovek s cca 30 lyžařskými vleký a také ubytovací zařízení, gastronomii a mnoho dalších atrakcí.

Zieleniec ski resort. It is a modern ski resort in the Sudety Mountains. Enthusiasts of white fluffy snow will find here 32 kilometres of ski runs with about 30 ski lifts, accommodation and gastronomic base, as well as numerous other attractions.

www.zieleniec.pl

38 Ośrodek narciarski Czarna Góra

To jeden z największych ośrodków narciarskich w Polsce. Posiada szerokie trasy o łącznej długości ponad 10 km i najszybszą 6-osobową kolej w Polsce. Znajdują się tutaj: koleje linowe, wyciągi, taśmy baby-lift, wypożyczalnie, szkoły narciarskie. To raj dla miłośników białego szaleństwa i doskonałe miejsce na aktywny wypoczynek dla całej rodziny.

Skiareał Czarna Góra. Jedną se o jedno z největších lyžařských středisek v Polsku. Jsou zde široké sjezdovky s celkovou délkou na 10 km a nejrychlejší šestimístná sedačková lanovka v Polsku. Kromě toho zde najdete lanovky, vleký, dětské pásové vleký baby-lift, půjčovny a lyžařské školy. Je to ráj pro příznivce lyžování a skvělé místo pro aktivní odpočinek pro celou rodinu.

Czarna Góra ski resort. One of the largest ski resorts in Poland. It offers wide ski runs of a total length of over 10 kilometres and the fastest in Poland cable cars for six people. There are also: aerial trams, ski lifts, conveyor belt baby-lifts, rental shops, or skiing schools. This is a paradise for enthusiasts of winter entertainment and an excellent place for active recreation for whole families.

www.czarnagora.pl

39 Ścieżka w Obłokach

Kto nie marzył o spacerze w obłokach... W Dolnej Morawie masz okazję wyruszyć na spacer na wysokości ok. 50 m, który oferuje niecodzienny widok na cały masz Králického Śnieżnika oraz na malowniczą dolinę rzeki Morawy. Ścieżka jest otwarta przez cały rok i jest dostępna dla niepełnosprawnych. W okolicy można skorzystać z bogatej oferty pełnych adrenaliny sportów, w tym narciarstwa zjazdowego.

Stežka v obláčích. Koho by nelákalo putování v obláčích... Na Dolní Moravě máte šanci ve výšce více než 50 metrů vyrazit na procházku, která vám poskytne nádherný výhled na celý masiv Králického Sněžníku a malebné údolí řeky Moravy. Celoročně přístupná stežka je bezbariérová a v jejím okolí můžete vyzkoušet množství adrenalinových zážitků včetně lyžařských sjezdovek.

The Sky Walk. Who has not dreamt about walking among clouds... In Dolní Morava you can go for a walk on a height of 50 metres, which offers an unusual view of the whole Králický Sněžník Massif and the picturesque valley of the Morava river. The Sky Walk is open for the whole year and it is available to the disabled. Here it is possible to try numerous adrenaline sports, including downhill skiing.

www.dolnimorava.cz

impresy promocyjne propagační akce promotion events

40 Jaworskie Koncerty Pokoju

Každého roku od mája do września w Jaworze organizowane są Koncerty Pokoju. Odbywają się one w zabytkowych wnętrzach Kościoła Pokoju. Kameralna muzyka w wykonaniu artystów z Polski, Czech i Niemiec oraz miejsce, gdzie koncerty się odbywają, stwarzają szczególny klimat oraz dostarczają niezapomnianych wrażeń.

Koncerty míru w Jaworu. Každým rokem se v Jaworu v období od května do září konají Koncerty míru. Pořádají se v historickém interiéru Kostela Míru. Komorní hudba v provedení polských, českých a německých umělců vytváří společně s místem, kde se koncerty konají, neopakovatelné prostředí a poskytuje nezapomenutelné zážitky.

Jawor Peace Concerts. Every year from May to September Peace Concerts are organized in Jawor. Concerts are held in historic interiors of the Church of Peace. Chamber music played by artists from various countries, as well as the place where they perform, create a unique atmosphere and bring unforgettable impressions.

www.koncertypokoju.pl

41 Jarmark na Zamku Grodno

Sowigórski Jarmark Średniowieczny na Zamku Grodno odbywa się wiosną każdego roku. Łączy średniowieczny kiermasz z pokazami walk rycerskich, zabaw plebejskich, tworzeniem ozdób, poznawaniem tajemnic kowalstwa i wieloma innymi atrakcjami.

Jarmark na hradě Grodno. Středověký jarmark na hradě Grodno se koná každoročně na jaře. Středověké trhy doprovází ukázky rytířských soubojů, lidová zábava, výroba ozdob, kovářské ukázky a řada dalších atrakcí.

Fair at Grodno Castle. The Medieval Fair of the Sowie Mountains at the Grodno Castle is held every year in spring. It combines a Medieval fair with performances of knight combats, plebeian games, manufacturing of decorations, secrets of black-smithing, and many other attractions.

42 Międzynarodowy Festiwal Filmów Górskich w Teplice nad Metují

MHFF to konkurs profesjonalnych i amatorskich filmów z całego świata, związanych ze wspinaczką i innymi ekstremalnymi dyscyplinami sportu. Odbywa się zawsze w ostatni weekend sierpnia.

Mezinárodní horolezecký filmový festival Teplice nad Metují. MHFF je soutěž profesionálních a amatérských filmů z celého světa, které jsou spjaty s horolezectvím a jinými extrémními sporty. Koná se vždy poslední víkend v srpnu.

International Mountain Film Festival in Teplice nad Metují. MHFF is a contest of professional and amateur films from the whole world, related to mountain climbing and other extreme sport themes. It is always held at the last weekend of August.

www.horolezeckyfestival.cz

43 Festiwal Moniuszkowski w Kudowie-Zdroju

Jeden z najstarszych festiwali muzycznych w Polsce, odbywający się każdego roku pod koniec sierpnia. Festiwal promuje muzykę operową i odsłania jej tajniki, przybliżając twórczość prekursora polskiej Opery Narodowej, Stanisława Moniuszko.

Moniuszkův festival, Kudowa-Zdrój. Jeden z nejstarších hudebních festivalů v Polsku, který se každým rokem koná koncem srpna. Festival propaguje operní hudbu a seznamuje mj. s tvorbou předchůdce polské národní opery, Stanislava Moniuszky.

Moniuszko Festival in Kudowa-Zdrój. One of the oldest music festivals in Poland, which takes place every year at the end of August. The festival promotes operatic music and reveals its secrets, it also broadens the knowledge about the precursor of Polish National Opera, Stanisław Moniuszko.

44 Międzynarodowy Festiwal Chopinowski w Dusznikach-Zdroju

Coroczna cykliczna impreza muzyczna, odbywająca się zawsze na początku sierpnia w Dusznikach-Zdroju, w dworku Fryderyka Chopina. To najstarszy na świecie festiwal pianistyczny i zarazem najstarszy w Polsce festiwal muzyczny.

Mezinárodní Chopinův festival, Duszniki-Zdrój. Každoroční pravidelná hudební akce, pořádaná vždy začátkem srpna, v Dušnickách v zámečku Fryderyka Chopina. Jedná se o nejstarší klavírní festival na světě a zároveň nejstarší hudební festival v Polsku.

International Chopin Festival in Duszniki-Zdrój. The annual periodic music event, held always at the beginning of August in Duszniki-Zdrój in the manor house of Fryderyk Chopin. It is the oldest in the world piano festival, and at the same time the oldest in Poland music festival.

www.festival.pl

45 Święto Papieru w Dusznikach-Zdroju

Festyn organizowany jest każdego roku w ostatni weekend lipca. Impreza przybliży wiedzę o papierze, jego historii, znaczeniu dawniej i dziś. Uczestnicy w trakcie wielu pokazów mogą zwiedzić Muzeum Papiernictwa i własnoręcznie czerpać i barwić papier.

Slavnosti papíru, Duszniki-Zdrój. Slavnosti jsou pořádané každoročně poslední červencový víkend. Cílem akce je zvýšení informovanosti o papíru, jeho historii a jeho významu kdysi a dnes. Během mnoha ukázek mají návštěvníci možnost absolvovat prohlídku Papírenského muzea a vlastnoručně si vyrobit a nabarvit papír.

Paper Festival in Duszniki-Zdrój. The festival is organized every year at the last weekend of July. The event broadens the knowledge about paper, its history, and its importance then and now. During numerous shows, participants can visit the Museum of Paper Industry and try manual papermaking and dyeing paper themselves.

www.muzeumpapiernictwa.pl

46 Festiwal Górski im. Andrzeja Zawady

Odbywa się zwykle w przedostatnim tygodniu września w Łądku-Zdroju. W trakcie festiwalu prezentowane są filmy fabularne i dokumentalne o tematyce górskiej, trekkingowej, a także autorskie zapisy z wypraw.

Horský festival Andrzeja Zawady. Koná se většinou předposlední zářijový týden v Ládku-Zdroji. Během festivalu jsou promítány celovečerní a dokumentární filmy s horskou či trekkingovou tematikou a také autorské cestovatelské prezentace

Mountain Festival of Andrzej Zawada. The festival is usually held in the last but one week of September in Ládek-Zdrój. During the event, feature and documentary films are presented about mountains, trekking, and also authorial recordings of expeditions.

www.festiwalgorski.pl

47 Impreza Cihelna

Broń, czołgi oraz atmosfera wojny odzywa corocznie pod koniec sierpnia w Králíkách. Podczas imprezy prezentowany jest najnowszy sprzęt Czeskich Sił Zbrojnych.

Akce Cihelna. Zbraně, tanky a atmosféra válek každoročně ožívají na konci srpna v Králíkách. Během Akce Cihelna je prezentována i nejmodernejší technika Armády ČR.

Cihelna Event. Weapons, tanks, and an atmosphere of war awakes every year at the end of August in Králíky. During the event, the most modern technology of the Czech Armed Forces is presented.

www.akcecihelna.com

www.tourism-pl-cz.eu

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt pt. Dziedzictwo Kulturowe i Przyrodnicze Dla Rozwoju Pogranicza Polsko-Czeskiego „Wspólne Dziedzictwo” jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego „Przekraczamy granice”

Projekt s názvem Kulturní a přírodní dědictví pro rozvoj polsko-českého pohraničí „Společné dědictví” je spolufinancovaný z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj „Překračujeme hranice”

The project called Cultural and Natural Heritage for Development of Polish-Czech Borderland ‘Common Heritage’ is co-financed by the European Regional Development Fund ‘Crossing Borders.’

Severní Morava
a Slezsko

Opolska Regionalna Organizacja Turystyczna

DESTINACIŃNÍ SPOLEČNOST
VÝCHODNÍ ČECHY

KRÁLOVÉHRADECKÝ
KRAJ

DOLNOŚLĄSKA
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA

Sdružení cestovního ruchu

REGIONÁLNÍ RADA
rozvoje a spolupráce se sídlem v Třinci

www.plan.pl

foto: archiwum DOT, fotolia.pl
kartografia: Monika Sibielec
opracowanie graficzne: Anna Pawlak

ISBN 978-83-66152-34-2